

Algebra2 Intenzív verzió

9. gyakorlat

2018. április 24-25.

1. Legyen $z = a + bi + cj + dk = \alpha + \beta j$, ahol $\alpha = a + bi$, $\beta = c + di$. Igazoljuk, hogy a

$$\varphi(z) = \begin{pmatrix} a + bi & c + di \\ -c + di & a - bi \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \alpha & \beta \\ -\bar{\beta} & \bar{\alpha} \end{pmatrix}$$

leképezés egy injektív gyűrűhomomorfizmus a $\mathbb{H}$ -ból a $\mathbb{C}^{2 \times 2}$ gyűrűbe, és így a kvaterniók gyűrűt alkotnak a megadott műveletekre.

2. Határozzuk meg az $i + j$ és $i + j + k$ kvaterniók négyzetét, inverzét és minimálpolinomját.
3. Igazoljuk, hogy az 1. Feladatbeli homomorfizmusnál $N(z) = \det(\varphi(z))$. Speciálisan ha $z, w \in \mathbb{H}$ kvaterniók, akkor $N(zw) = N(z)N(w)$, azaz a norma multiplikatív.
4. Mik az $x^2 - 1$, ill. $x^2 + 1$ polinomok gyökei $\mathbb{H}$ -ban?
5. Igazoljuk, hogy az $a_1 + b_1i + c_1j + d_1k$ és az $a_2 + b_2i + c_2j + d_2k$ nem valós kvaterniók pontosan akkor generálják $\mathbb{H}$ -nak ugyanazt a ($\mathbb{C}$ -vel izomorf) részalgebráját, ha a (b_1, c_1, d_1) és a (b_2, c_2, d_2) $\mathbb{R}^3$ -beli vektorok párhuzamosak.
6. Igazoljuk, hogy minden nem valós kvaterniónak pontosan két négyzetgyöke van $\mathbb{H}$ -ban.
7. Oldjuk meg $\mathbb{H}$ -ban az $x^n = 1$ egyenletet.
8. Mutassuk meg, hogy a Frobenius tétel mindegyik feltétele szükséges, vagyis adjunk példát olyan $\mathbb{R}$ feletti algebrára, amely nem a tételben felsoroltak egyike, de (i) nullosztómentes, csak nem végesdimenziós; (ii) végesdimenziós, de nem nullosztómentes.
9. Határozzuk meg a $\mathbb{C}$ fölötti végesdimenziós, nullosztómentes algebrákat.
10. Adjunk meg $\mathbb{Q}$ felett végtelen sok páronként nemizomorf végesdimenziós nullosztómentes algebrát. (Kommutatív is van, sőt, kétdimenziós is.)
11. Legyen D egy ferdetest. Igazoljuk, hogy egy $A \in D^{n \times n}$ mátrix pontosan akkor felcserélhető az összes $D^{n \times n}$ -beli mátrixszal, ha $A = aI$ skalármátrix egy olyan $a \in D$ -re, mely minden D -belivel felcserélhető.

Nehezebb feladatok

12. Mely kvaterniók gyökei egy normált, egész együttthatós polinomnak?
- 13* Adjunk meg végtelen sok páronként nemizomorf $\mathbb{Q}$ felett négydimenziós nemkommutatív ferdetestet.